

УКРАЇНА

(19) UA (11) 39369 (13) A

(51) 7 G01N25/18

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІОПИС
ДО ДЕКЛАРАЦІЙНОГО ПАТЕНТУ
НА ВИНАХІДвидається під
відповідальність
власника
патенту

(54) ТЕПЛОПРИЙМАЧ-ЗРАЗОК ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ ОДНОМІРНИХ ТЕМПЕРАТУРНИХ ПОЛІВ В КОМПАКТНИХ МАТЕРІАЛАХ

(21) 2000063458

(22) 13.06.2000

(24) 15.06.2001

(33) UA

(46) 15.06.2001, Бюл. № 5, 2001 р.

(72) Ісаєв Костянтин Борисович, Іценко Анатолій Іванович

(73) Ісаєв Костянтин Борисович

(57) Теплоприймач-зразок для визначення одномірних температурних полів в компактних матеріалах, що містить вмонтовані в прорізи термопари, який відрізняється тим, що він виготовлений у ви-

гляді монолітного двоступінчатого циліндра, то-
рець більшого діаметра якого піддається нагріван-
ню, а в циліндрі меншого діаметра вмонтовані
термопари з захисним електроізоляційним покрит-
тям з оксиду ітрію, вільний простір між термopa-
рою та стінкою прорізу заповнений високотепло-
провідним порошком, причому циліндр меншого
діаметра має теплоізоляцію у вигляді втулки з те-
плоізоляційного матеріалу, а простір між втулкою
та зразком заповнений кварцовою ниткою, намо-
таною на зразок.

Винахід відноситься до області дослідження
теплофізичних властивостей матеріалів при висо-
ких температурах і може бути використаний для
визначення одномірних температурних полів в
компактних матеріалах.

Відомий теплоприймач-зразок, що складаєть-
ся з двох частин в одній з яких вмонтовані термо-
пари. (Гусева Л.И., Захаров Б.П., Шведов Б.А.
Комплексные исследования эффективных тепло-
физических характеристик ТЗМ. - Тр. Московского
лесотехн. и-та. - 1987. - Вып. 112. - с. 24-38). Не-
доліком такого теплоприймача є те, що при нагрі-
ванні двох частин зразка за місцем стикування
відбувається інтенсивніше його руйнування, що
призводить до порушення одномірності темпера-
турного поля та значної похибки вимірювання.

Найбільш близьким технічним рішенням до
винаходу, що пропонується, є теплоприймач-
зразок, виготовлений з матеріалу, що досліджу-
ється, у вигляді циліндру з прорізами. В прорізи
вмонтовуються термопари, після цього прорізи за-
криваються пластинками з досліджуваного мате-
ріалу (Фролов Г.А., Пасичный В.В., Суздаль-
цев Е.И. Измерение температурных полей в обра-
зцах стеклокерамики при уносе массы с поверхно-
сти. - ИФЖ. - 1989. - Т. 57, № 2. - с. 313-318). Не-
доліком такого теплоприймача є те, що при нагрі-
ванні в місці стикування пластинки з циліндром на-
копичуються газоподібні продукти деструкції мате-
ріалу, що погіршує тепловий контакт та призводить
до значної похибки вимірювання. Необхідність ви-
готовлення пластинок ускладнює технологію виго-
товлення теплоприймача. Крім того, така конс-

трукція теплоприймача не може бути використана
для крихких матеріалів.

В основу винаходу поставлена задача ство-
рення теплоприймача-зразка для визначення од-
номірних температурних полів в компактних мате-
ріалах з високою точністю.

Поставлена мета досягається тим, що тепло-
приймач-зразок, відповідно до винаходу, виготов-
лений з монолітного двоступінчатого циліндра, то-
рець більшого діаметра якого піддається нагріван-
ню, а в циліндрі меншого діаметра вмонтовані
термопари. Для зменшення термічного опору, а
також для можливості проникнення газоподібних
продуктів деструкції матеріалу прорізи, в яких міс-
яться термопари, заповнені високотеплопровід-
ним порошком.

На фіг. 1 показана конструкція теплоприймача-
зразка; на фіг. 2 – схема монтування термопар в
зразку.

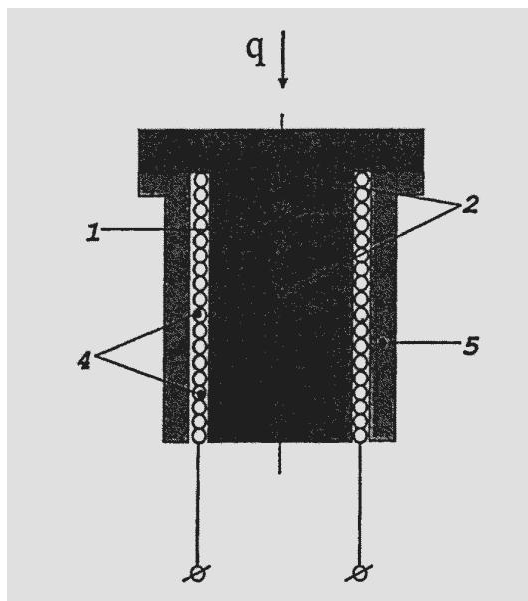
Теплоприймач складається з монолітного дво-
ступінчатого циліндра 1 (фіг. 1, 2), в якому зробле-
ні прорізи шириною 0,1 мм. Глибина прорізів ста-
новить половину діаметра зразка. В ці прорізи
вмонтовано термопари 2 (фіг. 1, 2) діаметром 0,1
мм з електроізоляційним покриттям з оксиду ітрію.
Товщина покриття 3-5 мкм. Прорізи заповнені ви-
сокотеплопровідним порошком 3 (фіг. 2). Матеріал
порошка повинен бути хімічно інертним по відно-
шенню до досліджуваного матеріалу зразка, на-
приклад, кварц, мідь, графіт. Порошок, що запов-
нює прорізи в зразку, не перешкоджає проникнен-
ню газоподібних продуктів.

(19) UA (11) 39369 (13) A

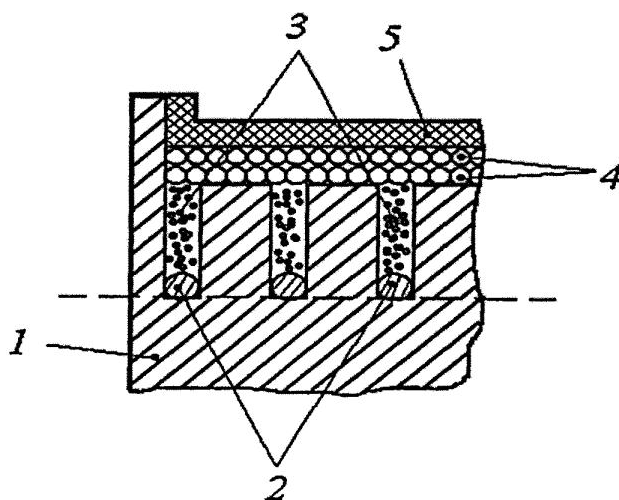
Бокова поверхня циліндра меншого діаметра теплоізолювана кварцовою ниткою 4 (фіг. 1, 2), а вся конструкція перебуває у втулці 5 (фіг. 1, 2) з теплоізоляційного матеріалу.

Спосіб використання теплоприймача-зразка такий. Він вміщується в державку, що має водяне охолодження. Потім торець його циліндра більшого діаметра 1 нагрівається. Реєстрація свідчень термодатчиків 2 здійснюється за допомогою будь-якого багатоканального швидкодіючого приладу (наприклад, шлейфового осцилографа). Теплоізоляційна втулка 5 захищає бічну поверхню зразка 1 досліджуваного матеріалу від охолодження.

Для оцінки працездатності запропонованого теплоприймача-зразка проведено серію дослідів. Із склопластику на фенолформальдегідному зв'язуючому марки АГ-4В, для якого відомі теплофізичні характеристики, виготовлені теплоприймачі-зразки запропонованої конструкції. Для порівняння з цього ж матеріалу виготовлені теплоприймачі-зразки відомої конструкції, вказаної як прототип. Результати визначення теплопровідності цього матеріалу за допомогою розв'язання зворотної (коефіцієнтної) задачі показали, що похибка вимірювання для теплоприймачів-зразків запропонованої конструкції становить 10-15%, а для теплоприймачів-зразків відомої конструкції - 25-35%.

Фіг. 1

Фіг. 2

ДП "Український інститут промислової власності" (Укрпатент)
Україна, 01133, Київ-133, бульв. Лесі Українки, 26
(044) 295-81-42, 295-61-97

Підписано до друку _____ 2001 р. Формат 60х84 1/8.
Обсяг _____ обл.-вид. арк. Тираж 50 прим. Зам. _____

УкрІНТЕІ, 03680, Київ-39 МСП, вул. Горького, 180.
(044) 268-25-22
